

ÖKOTÁRS
ALAPÍTVÁNY

AZ ÖKOTÁRS ALAPÍTVÁNY HÍRLEVELE

2010. március

Adományi Bizottságunk döntéseiből

Eredményhirdetés a Norvég Civil Támogatási Alap harmadik körében

Zöldövezet díjátadó és eredményhirdetés

Álom és rémálom: tanulmány a támogatási jogviszonyról

Elindult a zoldutak.hu

További információ

Móra Veronika
igazgató, Ökotárs Alapítvány
411-3510, move@okotars.hu
www.okotars.hu

„Az Ökotárs Alapítvány nem nyereségérdekelt, politikától független, a környezet állapotának javulásáért és a hazai civil szféra és lakosság környezeti érzékenységének és tudatosságának fejlesztéséért tevékenykedő szervezet”

ADOMÁNYI BIZOTTSÁGUNK DÖNTÉSEIBŐL

2009. december 3-án az Ökotárs Alapítvány döntött a „Nyitott társadalom – egészséges környezet” valamint a „Civil érdekérvényesítés és közösségfejlesztés” programokra beadott pályázatokról. A beérkezett 61 kérelemből 21 részesült támogatásban. Néhány az érdekesebb projektek közül:

Zófi Zebra!!! Akció

hirszerzo.hu. Magócsi

Zöld Fiatalok Egyesület, Budapest – 700 000 Ft

A ZÖFI azt szeretné elérni, hogy Budapesten is megvalósuljanak a hétvégi „korzók”, vagyis hogy hétfőenként a gyalogosok használhassák a főbb útvonalakat. Ehhez ideiglenesen le kellene zárni az autós forgalom elől a főbb utakat. A Zófi most azt vizsgálja meg, hogy milyen kommunikációs és egyéb eszközök szükségesek ahhoz, hogy ez az elképzelés valósággá váljon.

Felső-Kiskunsági Községi Munkások Egyesülete, Kunadacs – 330 000 Ft

Kunadacson, egy 1600 fős kistelepülésen egy éve jött létre a Községi Tanácsadó Testület (KTT). A testület különlegessége, hogy egy közös tervezési és vitafolyamat eredményeként alakult meg civil, önkormányzati, intézményi és diák résztvevőkkel. A Községi Munkások Egyesülete most a KTT szervezet fejlesztésére pályázott és kapott támogatást.

Consensus Humanus Mediációs Központ, Solymár – 450 000 Ft

Solymár egyik sűrűn lakta részét zajszennyezés, bűz, megnövekedett kamion- és teherautó forgalom, illetve a köztereken a be nem tartott magatartási szabályok teszik egyre élethetlenebbé. A lakosok az önkormányzattól várnak megoldást, de kezdeményezéseik ellenére úgy érzik hiába. A projekt célja, hogy a mediáció, mint alternatív konfliktuskezelési technika alkalmazásával közösségi találkozókra segítse a konfliktus megoldását.

Derekegyháziért Közhasznú Egyesület, Derekegyház – 275 000 Ft

A lakosság, a civil szervezetek és az önkormányzat együttműködésének minősége jelentősen befolyásolja egy település fejlődését, az ott élők elégedettségét lakóhelyük köz- és közösségi életével. Derekegyházán is nagyon sok tenni akaró ember él, de hiányzik az őket támogató és összefogó, ötleteikhez megvalósítást ajánló, minden politikai befolyástól mentes segítségnyújtás. Az egyesület eme hiányt szeretné pótolni első lépésként a Civil Kéz Információs Pont felállításával. Ha a kezdeményezés sikeres lesz, a későbbiekben a település állandó civil fórumává válhat.

Szövetség az Élő Tiszáért Egyesület (SZÖVET), Nagykőrű – 900 000 Ft

Ma Magyarországon a kisléptékű élelmiszer-termelés és kereskedelem egyik gátja, hogy a magánházi, hagyományos élelmiszer-előállítási módokra nincs hatályos joganyag. A SZÖVET a kisléptékű élelmiszertermelők piacra lépését szeretné segíteni. Ehhez az élelmiszerbiztonság megfelelő szintjét garantáló Jó

Higiéniai Gyakorlati (JHGY) Útmutatót dolgoznak ki. Az Ökotárs ezen útmutató szövegének kidolgozására, lobbitevékenységre és a nyilvánosság tájékoztatására, a termelők érdekképviselőinek erősítésére adott támogatást.

EREDMÉNYHIRDETÉS A NORVÉG CIVIL TÁMOGATÁSI ALAP HARMADIK KÖRÉBEN

Az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus kiegészítő forrásokat adott az NCTA-nak. Ennek köszönhetően az Ökotárs Alapítvány és partnerei 2009 ősze elején egy harmadik kört hirdettek az alap keretében. A kétfordulós eljárásban a beérkezett pályázatokról február 23-án született meg a támogatási döntés.

A második fordulóra továbbjutott és december 21-i határidővel beérkezett, összesen 172 érvényes pályázatból összesen **63** részesül **943 379** euró támogatásban, az alábbi megoszlásban:

Témakör	Támogatott projektek	Támogatási összeg (€)
Környezetvédelem és fenntartható fejlődés	16	210 492
Civil szervezetek kapacitásfejlesztése	12	160 979
Szociális kohézió, gyermek- és egészségvédelem	15	250 397
Kulturális örökség védelme	20	321 511

A támogatott szervezetek listája a www.norvegcivilalap.hu oldalról letölthető. A harmadik körben 935 314 euró állt rendelkezésre. Ehhez a kerethez az előző körökből azok források is hozzá adódtak melyek a lezárt, de a megítélnél kevesebb pénzzel elszámoló pályázatok után maradtak. Az értékelés és a döntés során a bizottságok kizárólag a pályázati felhívásban megfogalmazott szempontokra támaszkodtak - különös tekintettel a pályázati alapelvekre és az egyes témakörök prioritásaira. A beadott pályázatokat erősségeik és gyengeségeik alapján rangsorolták. Ahogy tavaly, idén is nagy hangsúlyt fektettünk az összeférhetetlenségi szabályok betartására.

A harmadik körben beérkezett pályázatok értékelésével és a támogatási döntéssel a Norvég Civil Támogatási Alap lezárult, a rendelkezésre álló forrásokat a lebonyolító alapítványok a kiosztották. A támogatott pályázatok eredményei, lehetőség szerint fotókkal, dokumentumokkal illusztrálva egészen a projektek lezárásáig (jövő év elejéig) a honlapon folyamatosan nyomon követhetőek lesznek.

A donor országok (Norvégia, Izland és Lichtenstein), valamint az Európai Bizottság között zajló sikeres tárgyalások eredményeképpen a januárban aláírták a következő, 2014-ig tartó finanszírozási periódus alapvető kereteit lefektető együttműködési megállapodást. Ennek részleteit azonban az elkövetkező időszakban fogják még kidolgozni a támogatott országok megfelelő hivatalos szerveinek bevonásával. Sajnos nem tudjuk, hogy ez mikorra várható. Annyi bizonyos, hogy a Finanszírozási Mechanizmus továbbra is prioritásként kezeli a civil szervezetek támogatását, azonban hogy ez mikor, milyen formában válik valóra, arról pillanatnyilag még nincs információnk.

ZÖLDÖVEZET DíJÁTADÓ ÉS EREDMÉNYHIRDETÉS

Az Ökotárs Alapítvány és a MOL ötödik éve futó Zöldövezet programja 2009-10-ben 28 helyi kezdeményezést támogat. A március elején megszületett döntés értelmében a nyertes szervezetek 12 és fél millió forintot fordíthatnak közösségi parkosítási akciókra.

A 2009-10. évi programban két újdonság is volt: a pályázat földrajzi lehatárolás nélkül, minden magyarországi település civil szervezete előtt megnyílt, a második körbe továbbjutott pályázók pedig a **Corvinus Egyetem** kert- és tájépítész hallgatóinak **ingyenes szaktanácsadását** vehették igénybe. Ez utóbbi újítás eredménye igazolta elvárásainkat, a pályaművek szakmai szempontból a korábbinál sokkal magasabb színvonalon készültek el.

A MOL anyagi és az Ökotárs Alapítvány szakmai támogatásával **Magyarországon** eddig **128 település** gazdagodott közösségi zöldterülettel, vagy újult meg. A program sikerrel működik Szlovákiában és Romániában is. Az elmúlt négy évben regionális szinten immár **320 település** nyert el összesen közel **156 millió Ft** támogatást.

Az idei évben kivételesen egy újabb adományozó, az **International School of Budapest** diákjai is bekapcsolódtak a Zöldövezet Programba az általuk összegyűjtött és felajánlott 300 000 forintos adomány erejéig. Ezt a támogatást az iskola székhelyén, Nagykovácsiban működő **Zsíroshegyi Kilátások Egyesület** kapta.

A Zöldövezet programban minden évben különdíjjal jutalmazzuk az elgondolásait legjobban, leginkább környezetbarát módon és a legtöbb helyi erőt és forrást bevonva megvalósító szervezetet. Az előző évben megvalósított programok közül a díjat a sátoraljaújhelyi **Szépánya Egyesület** kapta a **Levente parkért**. A díjat március 8-án Kelenvölgyi Ágnes, a MOL-csoport szponzorációs vezetője adta át az egyesület képviselőjének.

A Szépánya Egyesület a Sátoraljaújhely Rudabányácska településrészén található, elhanyagolt parkot és patakot tette rendbe. A terület megtisztítása hatalmas munka volt, az egyesület tagjainak előre nem látható, váratlan akadályokkal is meg kellett küzdeni: a munkák megkezdése során ugyanis feltártak egy személtlerakót, majd át kellett ütemezni a munkákat a belvíz miatt és a park területén a tervezettnél nagyobb mennyiségben kellett földcserét elvégezni. A szervezetnek az akadályok ellenére sikerült életben tartania kezdeményezést és a helyiek lelkesedését, tenni akarását. A munkák januártól novemberig tartottak, mely alatt nem csak a fizikai munkát vállalták magukra, hanem a hiányzó költségek előteremtéséhez jótékonyági rendezvényeket szerveztek a közösség tagjai. A csapat az erdőszövetkezet és önkéntesek bevonásával fás-cserjés pihenőhelyet hozott létre, amelyet nem csak az ott élőknek, de a turistáknak is pihenőhelyül szolgál. Asztalokat, padokat, esőbeállót állítottak fel, megújították az út menti korlátokat, kiigazították a patakmedret, tavat alakítottak ki, növényeket ültettek. A park kialakításában a MOL vállalati önkéntes programjának köszönhetően 80 fő MOL-os önkéntes is vett részt.

A MOL és az Ökotárs Alapítvány a tervek szerint 2010-ben is meghirdeti a Zöldövezet programot. Ennek tervezett időpontja május eleje.

ÁLOM ÉS RÉMÁLOM: TANULMÁNY A TÁMOGATÁSI JOGVISZONYRÓL

A civil nonprofit szektor jogi-szabályozási környezetének fejlesztését célzó Civil-Társ program keretében az Ökotárs Alapítvány megbízásából és támogatásával 2009. őszére készült el a Jogismeret Alapítvány szakértői munkacsoportjának nagyszabású tanulmánya **Álom és rémálom** címmel.

A jogszabályokat és konkrét szerződéseket egyaránt vizsgáló jogi kutatás egy égető és a civil szervezetek egyre szélesebb körét érintő problémát vett górcső alá, nevezetesen az állami intézmények és a civil szervezetek között

létrejövő támogatási szerződéseket vizsgálta. Nap mint nap hallunk panaszokat arról, hogy ezek a szerződések rendkívül egyoldalúak, a támogatónak szinte csak jogokat adnak, míg a támogatottra csak kötelezettséget rónak. Nem kétségbe vonva, hogy a közpénzek felhasználását megfelelő garanciákkal kell körbepátyázni, ez a viszony nem feltétlenül szolgálja a hatékonyságot, viszont kiszolgáltatott helyzetet teremt. Ezért az elemzés azt vizsgálta, hogy melyek azok a jogi-szabályozási elemek, amelyek fejlesztésével kiegyensúlyozottabbá és kiszámíthatóbbá válna a rendszer. A kutatás eredménye alátámasztotta a feltevéseket, miszerint komoly problémák és hiányosságok vannak a jelenlegi szabályozásban:

- * Elsőként, maga a „támogatás” fogalma nincs kellően definiálva a magyar jogrendszerben: a jogszabályokból az következtethető ki, hogy minden, az államtól kifelé, harmadik fél felé irányuló pénzmozgás ebbe a kategóriába esik, függetlenül attól, hogy valójában mi a kapcsolat tartalma lényege: szolgáltatásról, feladat-ellátásról vagy valamilyen program/projekt finanszírozásáról van-e szó – ami nem mindegy.
- * A támogatásokra hatalmas mennyiségű – a tanulmány szerint 107 – különböző szintű jogszabály vonatkozik, ami szinte lehetetlenné teszi az eligazodást, akár még a jogászok számára is. De ennél súlyosabb probléma, hogy e szabályok nincsenek összehangolva, előfordul, hogy alacsonyabb szintű rendeletek inkonzisztensek (sőt ellentmondóak) magasabb szintűekkel.
- * A majd félszáz konkrét szerződés elemzése rámutatott, hogy ezek sok tekintetben nem egyeztetetők össze a Polgári Törvénykönyv alapvető szabályaival. A támogatási szerződések értelmében szerződészegést lényegében véve csak a támogatott követhet el, aminek szankciója jellemzően az elállás, azaz a támogatási összeg jelentős részének vagy egészének visszakövetelése – és ez nemcsak a teljesítés hiányában, de akár adminisztratív hibák elkövetése nyomán is megtörténhet. Ez a helyzet már csak azért sem életszerű, mert egy civil szervezet által valamely projekt végrehajtására kapott támogatást – ha a támogató eláll a szerződéstől – utólag már nem lehet visszacsinálni (pl. egy képzési programok meg nem törtétté tenni), azaz nincs mód az eredeti állapot visszaállítására. De az vitatott elállási döntés ellen sok pályázati rendszerben kifogást sem lehet emelni, így a támogatottnak végképp nincs lehetősége érdekei megvédésére.

A teljes tanulmány és összefoglalója letölthető az Ökotárs Alapítvány honlapjáról, a http://okotars.hu/civil_tars/velemenyek_allasfoglalasok oldalról. A benne felvázolt problémák orvoslása és a javaslatok megvalósítása érdekében pedig felvettük a kapcsolatot az illetékes jogalkotókkal és döntéshozókkal (pl. Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, Pénzügyminisztérium), remélve, hogy mielőbb sikerül rendet vágni a jogszabályok „erdejében”.

ELINDULT A ZOLDUTAK.HU

Hosszabb előkészítés után immár önálló honlapon mutatkoznak be a magyarországi zöldutak. A www.zoldutak.hu oldal egyaránt szolgálja az új élményekre vágyó látogatók felvilágosítását, illetve a zöldút fejlesztők kommunikációját és tapasztalatcseréjét.

Megtalálható rajta a 6, már működő hazai zöldút ismertetése, a kapcsolódó szakmai anyagok és nemzetközi kitekintés is. Folyamatosan bővülő szolgáltatásai közül a sajtóanyagok, és az eseménynaptár érdemelhet kiemelt figyelmet, kedvcsinálónak, pedig zöldutas rendezvényeinkről készült filmjeink letöltését ajánljuk.